

Una Itàlia 'a la francesa'

Vicenç Lozano

"D'un dia per altre, la coalició de dreta que dirigeix Silvio Berlusconi es treu de la màniga que una de les reformes constitucionals més urgents a Itàlia és d'imposar un sistema presidencialista similar al francès. De sobte, sense debat previ ni estudis basats en la realitat italiana, algú proposa l'elecció directa per sufragi del cap de l'estat."

La cançó ho deixava clar: "*Parole, parole, parole*". Aquests dies a Itàlia s'ha posat de moda una nova expressió que en substitueix algunes de velles o de ja massa gastades, com ara corrupció, *tangentopoli*, telectràcia. Es tracta de "presidencialisme", un terme que ja ha provocat una riuada de tinta, de retrets, d'acusacions i també de reflexions serioses.

D'un dia per altre la coalició de dreta que dirigeix Silvio Berlusconi, però que té en el líder d'Aliança Nacional, el "post-feixista" Gianfranco Fini, un valor en alça, es treu de la màniga que una de les reformes constitucionals més urgents a Itàlia és d'imposar un sistema presidencialista similar al francès.

Acompanyen el paquet de possibles reformes la confecció d'un nou mapa territorial, amb un nombre superior a les cinc autonomies actuals, amb més poder administratiu, inspirada en un "federalisme solidari". També caldria canviar l'actual sistema electoral majoritari, implantat fa només tres anys, per un d'igualment majoritari, però amb algunes correccions, i a doble tanda.

Però allò que realment ha aixecat polseguera ha estat el projecte de "presidencialisme a la francesa". De sobte, sense debat previ, sense reflexions, ni estudis basats en la realitat italiana, algú proposa l'elecció directa per sufragi universal del cap de l'estat, cap que tindria la potestat de nomenar el primer ministre i que fóra, pràcticament, l'amo i senyor del parlament.

El beneficiari de tota la polèmica és el màxim abanderat de la reforma, Fini, que els sondeigs consideren, perillosament, el polític "més fiable" de l'Itàlia actual (34%), molt per davant de Berlusconi (30%) i del líder electoral de la coalició d'esquerres, l'anomenat "Olivo", Romano Prodi (24%).

Fini ara opta per les eleccions, veient que els sondeigs li donen una excel·lent perspectiva de vot, i saluda el presidencialisme com una "fita històrica". La veritat és que la dreta italiana es debat entre dos homes que opten pel liderat: un ex-feixista (Fini) i un empresari (Berlusconi) processat per corrupció. En aquesta disjuntiva, el diari *La Stampa* s'exclamava fa uns dies que n'hi havia per fer les maletes i arrencar a córrer.

No han faltat aquests últims dies les veus dels qui han defensat el nou model "francès" proposat. Argumenten que l'elecció directa del president de la República reforçaria

Palau del Quirinal, seu de la presidència de la república. La reforma del sistema d'elecció presidencial arriba en un moment delicat.

l'executiu, que això permetria una majoria i una oposició que s'alternarien en el poder, i que així s'acabaria una partitocràcia que ha blocat constantment les decisions governamentals i l'exercici de la democràcia.

Pels detractors, la proposta no és sinó un intent de ressuscitar la idea feixista de l'estat fort, branden el fantasma de Mussolini i recorden que la tradició parlamentària no es pot tirar per la borda d'una dia per altre.

Sigui com sigui, el projecte de "presidencialisme", amb tots els matisos que vulguem afegir-hi, sona a fals, interessat, innecessari i, sobretot, inoportú. En uns moments en què l'Itàlia bipolar en lloc d'avançar cap a la segona república continua donant al món un mal exemple del que ha de ser una democràcia consolidada, treure's del barret una reforma constitucional tan profunda com aquesta només mereix el qualificatiu d'irresponsable...

Des de fa dos anys hi ha un govern que no ha sorgit de la voluntat de les urnes, i el semestre de presidència europea, que té la prova de foc en la conferència intergovernamental de final de març, apunta cap a un fracàs que Europa no es pot permetre. Tot plegat podria acabar en el que ja sembla cada cop més inevitable: en la necessitat d'una consulta electoral, de la qual sorgeixi un parlament amb l'aval necessari per a afrontar la reforma de la constitució.